

Par IKP 2025.gada 1.ceturksnī

Ģeopolitiskā situācija paliek saspringta, tomēr konjunktūras rādītāji un uzņēmēju noskaņojuma uzlabošanās, kā arī pozitīvās tendences atsevišķās nozarēs pozitīvi ietekmēs ekonomiskās izaugsmes tempus tuvākajā nākotnē.

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem šī gada 1.ceturksnī IKP salīdzināmās cenās bija par 0,3% mazāks nekā pirms gada, savukārt faktiskās cenās IKP pieauga par 4,5%.

“Ekonomikas attīstību joprojām ietekmē ģeopolitiskā situācija un ar to saistītā nenoteiktība reģionā. Lai arī šī gada 1. ceturksnī Latvijas ekonomikas attīstības temps saglabājās tuvu iepriekšējā gada līmenim, tomēr konjunktūras rādītāji un uzņēmēju noskaņojuma uzlabošanās, kā arī pozitīvās tendences atsevišķās nozarēs liecina, ka lēnās izaugsmes periods varētu tikt pārvarēts, un gada otrajā pusē ekonomiskās izaugsmes tempi paātrināsies,” uzsver ekonomikas ministrs Viktors Valainis.

Gada laikā mēneša vidējais atalgojums palielinājās par 8,3 %. Tajā pašā laikā cenu pieauguma tempi bija mērenāki, stiprinot iedzīvotāju pirktspēju. Tomēr patērētāji saglabā piesardzību, par ko liecina mājsaimniecību patēriņa kritums par 1,1%.

Straujš pieaugums 2025. gada 1. ceturksnī bija investīcijās. Ieguldījumi bruto pamatkapitāla veidošanā gada griezumā palielinājās par 6,5%, ko daļēji var skaidrot ar zemās bāzes efektu pēc vājas investīciju aktivitātes iepriekšējā gadā, kā arī ar paātrinātu Eiropas Savienības fondu līdzekļu ieplūdi un lielāku aktivitāti būvniecības un iekārtu iegādes segmentos. Mājokļos, ēkās un būvēs investīcijas palielinājušies par 9%, mašīnās un iekārtās palielinājās par 3,2%. Ieguldījumos intelektuālā īpašuma produktos arī vērojams pieaugums par 1,5%.

Preču un pakalpojumu eksporta apjomi 1.ceturksnī bija par 2% lielāki nekā pirms gada. Preču eksports pieauga par 0,2%, savukārt pakalpojumu eksports par 7,8%. Galvenās eksporta preces bija koks un koka izstrādājumi (izņemot mēbeles), elektroierīces un elektroiekārtas, kā arī minerālprodukti.

Arī importa apjomi šī gada 1.ceturksnī bija lielākā apjomā nekā pirms gada. Šogad 1.ceturksnī imports palielinājās par 7,8%. Preču imports pieauga par 6,9%, savukārt pakalpojumu imports par 11,8%.

Gada sākumā izaugsmi galvenokārt veicināja būvniecības sektors, kā arī pakalpojumu nozare, īpaši informācijas un komunikāciju tehnoloģiju un finanšu pakalpojumi. Vienlaikus ražojošo nozaru lejupslīde un mājsaimniecību patēriņa samazināšanās norāda uz vāju iekšzemes pieprasījumu. Pozitīvi vērtējams ir investīciju apjoma pieaugums un eksporta kāpums. Kopumā Latvijas ekonomika saglabā noturību, taču izaugsmes tempu ierobežo rūpniecības produkcijas kritums un piesardzīga patēriņa dinamika.

Nozaru griezumā kopējā pievienotā vērtība 1. ceturksnī samazinājās par 1,2% salīdzinājumā ar pagājušā gada 1.ceturksnī. Samazinājumu lielā mērā noteica kritums ražošanas nozarēs – par 4%, tai skaitā apstrādes rūpniecībā – par 0,9%. Apstrādes rūpniecības samazinājumu galvenokārt ietekmēja kritums gatavo metālizstrādājumu ražošana (-2,4%), elektronisko un optisko iekārtu ražošanā (-21,3%). To daļēji kompensēja ražošanas apjoma pieaugums kokrūpniecībā par 3,6%, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā par 6,8, kā arī ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošanā par 7,2%. Pārtikas produktu ražošana saglabājas iepriekšējā gada līmenī.

Arī būvniecības nozarē bija vērojams straujš ražošanas apjoma kāpums – par 9,6% Lielākoties to noteica inženierbūvniecības apjoma pieaugums par 40,7 %, kas saistīts ar apjomīgiem projektiem ceļu un tiltu būvniecībā.

Pakalpojumu nozarēs kopumā ražošanas apjomi šī gada 1.ceturksnī saglabājās iepriekšējā gada līmenī. Tomēr atsevišķās nozarēs bija vērojams kāpums – IKT nozarē par 4,6%, finanšu un apdrošināšanas nozarē par 3,4%, profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu nozarē par 1,2%. Šī gada 1.ceturksnī pieauga arī izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu apjoms – par 4,5%. Saskaņā ar CSP datiem sabiedrisko pakalpojumu sektorā pievienotā vērtība salīdzināmās cenās bija par 4,9% zemākā līmenī nekā pirms gada, kamēr vērtējot to faktiskajās cenās, tā pieauga par 6,1%.

